

Het ene verhaal lokt het andere uit. In de vorige Korhaan lasen we over de nachtzwaluw. Voor Lars Bech was het aanleiding om een aantal herinneringen aan deze bijzondere vogel op te halen.

Lars Bech

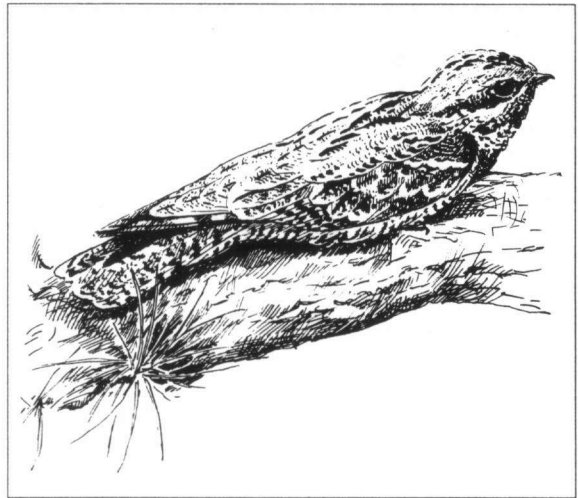
Nog even over de nachtzwaluw

Het verslag in de vorige Korhaan van de heer Gorgels betreffende een nachtzwaluw, gesignaleerd bij het Naardermeer, gaf mij een aantal kanttekeningen en associaties in de pen die ik hierbij in telegramstijl laat volgen.

1. Tijdens omzwervingen over de Johanna-hoeve te Wolfheze (als 13-jarige snaak) werd ik al geïntrigeerd door het snorrende geluid dat de geitenmelker in de zoele zomeravond te horen gaf. (geitenmelker = de letterlijke vertaling van de latijnse benaming *Caprimulgus*!).
2. Eind 80-er jaren lukte het me eindelijk enkele geluidopnamen te maken van deze mysterieuze vogel bij het vliegveld "De Peel". In de late schemering vloog hij verschillende malen op drie meter afstand over, duidelijk klapwiekend en roepend "koewiet".
3. Op 3 augustus 1989 had ik een opmerkelijke gewaarwording: op een landweg tussen de maisvelden bij Deurne zag ik een nachtzwaluw opvliegen die 50 meter verderop weer neerstreek in het mulle zand. Van schemering was geen sprake (circa 18.30 uur). Vier dagen later herhaalde de waarneming zich op dezelfde plek: een bevestiging van wat de redactie schreef: "Er worden in de trekperiode wel meer waarnemingen gedaan op plaatsen

buiten de karakteristieke nachtzwaluw-biotopen".

4. Tijdens een vakantie in Caracas (Venezuela, januari '93) maakte mijn kleinzoon me attent op een nachtzwaluw, die geregeld op het asfalt voor het huis neerstreek na het invallen van de duisternis. Blijkbaar ondervond het dier (een *Pauraque* genoemd) geen hinder wanneer we hem wat bijlichtten met de koplampen van de auto voor een snap-shot. Het geluid dat hij de hele nacht produceerde verschilde aanmerkelijk van de Europese editie; geen wonder trouwens want Zuid-Amerika telt minstens 18 soorten nachtzwaluwen, z.g. potoo's, nightjars and nighthawks*.
5. Tijdens ons verblijf in een kampement, gelegen in het Amazone-gebied van Ecuador (november '96), stelden we tot onze verbazing vast dat in een boom op nauwelijks een steenworp afstand van de eetzaal dagelijks 10 à 12 nachtzwaluwen (night-hawks) verblijf hielden: ik hoefde m'n video-camera maar in te zoomen, de tele-

Nachtzwaluw

Tekening: E. Hazebroek

lens kon in de tas blijven. Exact om 17.20 uur schudde ze hun veren, maakten zich op voor een oriëntatie en vlogen in formatie over het meer: je kon de klok er op gelijk zetten (onder de evenaar!).

De apotheose volgde op een heldere maannacht: tijdens het bekende jungle-concert van fluitkikkers, uilen en cicaden klonk opeens een ongelooflijk stukje muziek; alsof iemand een thema voor een compositie uitprobeerde. In vijf stappen werd met een blaasinstrument een compleet octaaf doorgenomen, van hoog naar laag. Het klonk menselijk en bijzonder melancholiek. Een gids hielp mij al gauw uit de droom: de stem was van de z.g. common potoo, een nachtzwaluw die gewoon is een verticale houding aan te nemen als hij rust of slaapt.

Eenmaal thuis informeerde ik bij de winkel van Vogelbescherming of men over een CD beschikte waarop de vogel te horen was. De voorraad beperkte zich tot een enkele tropische disc die al heel wat keren was afgespeeld: de vriendelijke assistente zond hem op zicht toe. Ik kon mijn geluk niet op: de vogel was er duidelijk op te horen, zijn melancholieke klaagzang, eens van tekst voorzien met de woorden: "Poor me all alone", zou niet meer uit mijn geheugen verdwijnen!

Om nog even in te gaan op het hoofdstuk "intrigerende vogels" - jarenlang hoopte ik eens een appelvink te zien. Vogel-reports, sovon-verslagen etc., van alles kwam er aan te pas. Dank zij een tip van een kennis kreeg ik er onlangs in een park bij Naarden Vesting wel zes in de kijker, waarvan ik er twee met voldoening op video-tape kon vastleggen (60x tele!). Op een gegeven moment verscheen er evenwel een meesgrote vogel met een kuif die hij af en toe overeind zette: het was

dan alsof hij een geplukte witte wat op z'n kop had. Vorig jaar, tijdens het opnemen van tapuïten, kwam er een valk in de lens: hij streek neer op de landweg, zat mooi rechtop, witte borst. Beide kryptische verschijningen zal ik binnenkort op VHS-band kopiëren: zijn er kenners die mij aan de oplossing van beide raadsels willen helpen? (Tel.: 035-6951421).

* Ontleend aan: A guide to the birds of Venezuela, by R. Meyer de Schauensee and William Phelps.